

Helsingin Ote-opetus ja - perhetyö

Taina Torniainen 22.11.2018

Helsinki

Ote-opetuksen ja -perhetyön lähtökohdat

- Ote-opetus ja -perhetyö on Helsingin perusopetuspalveluiden sekä lastensuojelupalveluiden yhteistyötä 7.-9.luokkalaisten oppilaiden tukemiseksi, joiden koulunkäyntiä hankaloittavat runsaat poissaolot tai koulunkäynti on kokonaan keskeytynyt
- Ote-opetus on Erityinen opetusjärjestely (perusopetuslaki §18) ja Ote-perhetyö on ohjaajan antamaa koulunkäyntiä tukevaa perhetyötä (lastensuojelulaki §36, SHL §18), jonka edellytyksenä lastensuojelun tai sosiaalihuoltolain mukainen asiakkuus
- Ote on siis väliaikainen toimintamalli oppilaan koulunkäyntikyvyn palauttamiseksi. Otteessa oppilas säilyy oman koulunsa oppilaana.

Monihallintokuntaista yhteistyötä

- Ote-opetusta ja –perhetyötä on kehitetty Helsingissä ensin hankkeena vuodesta 2010. Ote-malli on ollut vakiintunutta toimintaa vuoden 2017 alusta lähtien.
- Ote-opetus ja -perhetyö toimii koko kaupungin alueella. Opettaja-ohjaaja-työpareja on viisi.
- Opettajat ovat laaja-alaisia erityisopettajia ja ohjaajat ovat lastensuojelun tehostetun perhetyöntekijöitä.

Ennen Otetta

- Ennen Ote-opetukseen ja –perhetyön aloittamista, oppilaan poissaoloihin tulee puuttua ensin koulun tehostetun tai erityisen tuen keinoin.
- Edellytyksenä on, että nuoren ja perheen kanssa on tehty yhteistyötä tiiviisti.
- Edellytyksenä on myös, että yhteistyötä on tehty moniammatillisesti lastensuojelun kanssa.
- Otteeseen tulevilla nuorilla on mm. mielenterveydellisiä ongelmia ja sosiaalisten taitojen haastetta. Usein taustalta nousee esiin myös oppimisvaikeutta ja kiusatuksi tulemisen kokemuksia.

Mitä on Ote-opetus?

- Otteen aikana oppilaan koulunkäyntiä tuetaan erilaisilla joustavilla ja yksilöllisillä pedagogisilla ratkaisuilla sekä koulunkäyntiä tukevalla perhetyöllä.
- Opetus järjestetään alueen kouluissa ryhmämuotoisesti huomioiden jokaisen oppilaan psyykinen vointi.
- Kaikki Otteeseen tulevat oppilaat siirretään opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattomasti, ellei päätöstä siitä ole tehty jo aiemmin.
- Tavoite on, että oppilas kykenisi palaamaan omaan kouluun ja opiskelemaan jo Otteen aikana joissakin oppiaineissa oman ryhmänsä mukana.

Mitä tekee Ote-ohjaaja?

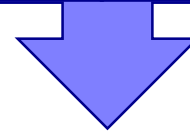
- Ote-ohjaajan antama koulunkäyntiä tukeva perhetyö pitää sisällään monenlaista toimintaa, kuten keskusteluja perheen ja nuoren kanssa, erilaisia toiminnallisia menetelmiä, ryhmätoimintaa sekä retkiä.
- Yhteydenpito nuoren kanssa on tiivistä ja sovituille tunneille tuleminen on ensisijainen tavoite.
- Ote-ohjaaja voi olla mukana myös tunneilla.
- Ote-työpari seuraa nuoren koulunkäynnin tilannetta yhdessä päivittäin sekä verkoston säännöllisissä tapaamisissa.

Ote-opetuksen ja -ohjauksen prosessi

Valmisteluvaihe (oppilaan koulu ja lastensuojelu yhdessä)

Sosiaalityön ja koulun **verkostopalaveri**, jossa kerrotaan mitä ote on sekä sovitaan yhteisesti oppilaan hakeutumisesta siihen.

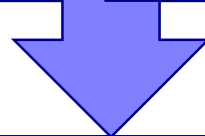
Koulu laatii **pedagogisen selvityksen**, kuulee oppilaan ja huoltajat. Vastuusosiaalityöntekijä tekee **vireillepanon** perhetyöhön, johon liitetään päivitetty **asiakassuunnitelma**.

Erityisen tuen päätöksen valmistelu (hallinto)

Tehdään moniammatillisesti yhdessä perusopetuspalvelun ja lastensuojelupalvelun kesken.

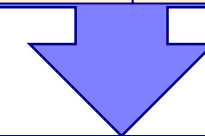
Oppilaalle tehdään **erityisen tuen päätös**. Vastuusosiaalityöntekijä tekee päätöksen ja avaa perhetyön resurssin.

Työskentelyn aloitus / työskentelyvaihe

Aloituspalaveri

HOJKSin laadinta
Moniammatilliset väliarvioinnit jokaisen jakson lopussa

Työskentelyn lopetusvaihe

Nivellysvaihe omaan kouluun/2.asteelle
Tarvittaessa uusi pedagoginen selvitys sekä palveluohjaus

Loppu- ja siirtoneuvottelu

Ote-mallin kehittämisen painoalueita

- Oppilaan riittävä tukeminen Otteen jälkeen
- Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen nuorisopsykiatrian kanssa
- Varhaisempaa puuttumista oppilaan poissaoloihin →toimintamallin kehittäminen ala-asteikäisten lasten moniammatilliseen tukemiseen
- Rohkeutta kehittää lisää rajat ylittäviä moniammatillisia työtapoja